

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Навчально-науковий інститут публічної служби та управління
Кафедра публічної служби та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з організації самостійної роботи
з дисципліни

**«ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»**

Затверджено
на засіданні кафедри місцевого самоврядування
та розвитку територій
Протокол № 1 від «01» вересня 2025 р.

Одеса – 2025

Методичні вказівки з організації самостійної роботи з дисципліни «Фінансово-економічні засади державного управління та місцевого самоврядування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Державне управління та місцеве самоврядування» / Укл. О.В. Голинська, Г.І. Куспляк. – Одеса: Одеська політехніка, 2025. – 20 с.

Укладачі: Олеся Голинська, к.держ.упр., професор
Галина Куспляк, к.держ.упр., доцент

Методичні вказівки з організації самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, всіх форм навчання, освітньо-професійної програми «Державне управління та місцеве самоврядування» укладено відповідно до програми навчальної дисципліни «Фінансово-економічні засади державного управління та місцевого самоврядування».

Метою дисципліни є поглиблення компетентностей, у т.ч. у секторальному вимірі, здобувачів другого (магістерського рівня) вищої освіти щодо формування систематизованих знань з фінансово-економічних засад державного управління та місцевого самоврядування, достатніх для розв'язання складних задач і проблем у сфері публічного управління та адміністрування.

Ключові слова: державне управління, державне управління економікою, місцеве самоврядування, місцевий економічний розвиток, сталий розвиток територій, фінанси, публічні фінанси, система публічних фінансів, відкритість і прозорість публічних фінансів, державний бюджет, місцеві бюджети, бюджет участі, гендерно-орієнтовний підхід, бюджетний процес, доходи бюджету, надходження бюджету, класифікація доходів бюджету, видатки бюджету, витрати бюджету, класифікація видатків бюджету, розпорядники бюджетних коштів, отримувачі бюджетних коштів, міжбюджетні трансферти, горизонтальне вирівнювання, платоспроможність територій, програмно-цільовий метод, бюджетні програми, моніторинг, оцінка ефективності бюджетних програм

ЗМІСТ

1	Планування самотійної роботи	4
2	Розширений план лекційних занять	4
3	Розподіл самотійної роботи за видами навчальних робіт	9
4	Завдання для самотійної роботи при опрацюванні лекційних занять	9
5	Завдання для самотійної роботи при опрацюванні практичних занять	10
6	Завдання для самотійної роботи при виконанні навчального завдання	11
7	Форми контрольних заходів та оцінювання результатів навчання	13
8	Рекомендована література	15
8.1	Основна література	15
8.1.1	Навчально-методична та наукова література	15
8.1.2	Законодавчі акти та нормативно-правові документи	16
8.2	Додаткова література	18
8.3	Інформаційні ресурси	20

1 ПЛАНУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувача (далі – СРЗ) вищої освіти – одна з форм освітнього процесу та засобів засвоєння навчального матеріалу в вільний від обов’язкових навчальних занять час.

Метою СРЗ є забезпечення системного і послідовного засвоєння здобувачами програми навчальної дисципліни, формування у них самостійності, відповідальності, вміння аналізувати, систематизувати та узагальнювати отриману інформацію.

Самостійна робота здобувача поділяється на підготовку до аудиторних занять, підготовку до модульного контролю, виконання планових практичних завдань, які викладач виніс до програми навчальної дисципліни з метою більш якісної діагностики програмних результатів навчання.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота здобувачів що включає:

- опрацювання лекційного матеріалу, роботу з законодавчими, нормативними та інструктивними матеріалами;
- підготовку до практичних занять;
- опрацювання питань, винесених на самостійну роботу.

СРЗ забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними вказівками тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи покликані забезпечити можливість проведення самоконтролю з боку здобувачів.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи для навчальної дисципліни «Фінансово-економічні засади державного управління та місцевого самоврядування» визначається навчальним планом підготовки магістрів з урахуванням специфіки та змісту дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми «Державне управління та місцеве самоврядування».

2 РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Лекція є однією з основних форм навчальних занять. Лекція – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчальної дисципліни.

Завданнями лекції є формування у здобувачів теоретичних засад відповідних компетентностей за освітньо-професійною програмою «Державне управління та місцеве самоврядування», а також визначення напрямків, основного змісту і характеру практичних занять та самостійної роботи здобувачів з навчальної дисципліни «Фінансово-економічні засади державного управління та місцевого самоврядування»

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Управління економічними процесами на державному рівні та на рівні місцевого самоврядування.

Лекція № 1. Економічні засади державного управління.

Література: основна [6; 7; 36], додаткова [19; 23] інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

Вступ до дисципліни.

- 1.1. Особливості управління економікою держави на сучасному етапі її розвитку.
- 1.2. Ключові суб'єкти державного управління економікою.
- 1.3. Міністерство економіки: його завдання, повноваження і функції.
- 1.4. Новітні економічні реформи та їх вплив на систему державного управління.

Лекція № 2. Місцевий економічний розвиток

Література: основна [16; 22], додаткова [5; 16; 6], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

- 2.1. Особливості управління економікою територіальних громад на сучасному етапі.
- 2.2. Ключові суб'єкти та парадигма місцевого економічного розвитку.
- 2.3. Інструменти місцевого економічного розвитку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Управління фінансовими процесами на державному рівні та на рівні місцевого самоврядування.

Лекція № 3. Публічні фінанси як основа фінансово-економічних відносин державного управління та місцевого самоврядування.

Література: основна [9; 12; 14; 27; 28; 29], додаткова [20; 13; 17], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

- 3.1. Публічні фінанси: історичні засади розвитку, сутність та функції.
- 3.2. Публічні фінанси як соціально-економічна категорія.
- 3.3. Складові елементи сучасної системи публічних фінансів.
- 3.4. Система публічних фондів у фінансовій системі України.

Лекція № 4. . Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні.

Література: основна [5; 15; 25; 27; 30; 34; 35; 37; 60; 67], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 10; 11].

- 4.1. Генеза правового механізму управління публічними фінансами.
- 4.2. Нормативна база в фінансово-економічній діяльності державного управління: склад та характеристика.
- 4.3. Склад та структура нормативно-правових актів місцевого самоврядування в сфері економіки та фінансів.
- 4.4. Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері економіки та фінансів.

Лекція № 5. Сучасні інструменти та технології управління публічними фінансами.

Література: основна [5; 3; 4; 17; 19; 25; 43; 46], додаткова [2; 10; 12; 14], інформаційні ресурси [2; 3; 4; 5; 7; 8; 9].

- 5.1. Механізми запровадження громадського бюджету.
- 5.2. Впровадження гендерно-орієнтованого підходу.
- 5.3. Відкритість та прозорість публічних фінансів (мапування та візуалізація).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Бюджетна система як основа публічних фінансів.

Лекція № 6. Державний бюджет.

Література: основна [5; 25; 30; 68], додаткова [15], інформаційні ресурси [1; 3; 6; 7; 8; 9].

- 6.1. Місце та роль Державного бюджету в фінансово-економічній діяльності держави.
- 6.2. Нормативне забезпечення функціонування Державного бюджету.
- 6.3. Структура та склад Державного бюджету України.
- 6.4. Управління державним боргом України.

Лекція № 7. Місцеві бюджети.

Література: основна [23; 25; 26; 30; 66], додаткова [5; 15; 16; 6], інформаційні ресурси [1; 3; 6; 7; 8; 9].

- 7.1. Нормативне забезпечення функціонування системи місцевих бюджетів.
- 7.2. Структура системи місцевих бюджетів України.
- 7.3. Складові місцевого бюджету.
- 7.4. Державна підтримка місцевих бюджетів.

Література: основна [14; 23; 8; 30], додаткова [3; 15], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

Література: основна [14; 23; 30], додаткова [15], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

- 8.1. Концепція реформування міжбюджетних відносин в Україні.
- 8.2. Сутність та структура міжбюджетних відносин.
- 8.3. Міжбюджетні трансферти, їх класифікація та характеристика.
- 8.4. Реформа управління публічними інвестиціями.
- 8.5. Горизонтальні міжбюджетні відносини на рівні територіальних громад.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Державний бюджет як основний фінансовий інструмент державного управління

Лекція № 9. Бюджетний процес в державному управлінні.

Література: основна [5; 23; 26; 20], додаткова [21; 15], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

- 9.1. Бюджетне прогнозування та планування в державному управлінні.
- 9.2. Виконання Державного бюджету за доходами та видатками.
- 9.3. Звітність про виконання Державного бюджету.

Лекція № 10. Учасники бюджетного процесу на державному рівні.

Література: основна [10; 25; 30; 42; 49; 50; 54; 60], додаткова [15], інформаційні ресурси [1; 3; 6; 7; 8; 9; 11; 12].

- 10.1. Склад учасників бюджетного процесу на державному рівні.
- 10.2. Міністерство фінансів: його завдання, повноваження і функції.
- 10.3. Мережа розпорядників бюджетних коштів в державному управлінні.

Лекція № 11. Бюджетні інструменти економічного відновлення та розвитку територій.

Література: основна [2; 13; 31; 32; 33; 39; 51; 52; 53; 55; 59; 61], додаткова [1].

- 11.1. Бюджетні програми підтримки бізнесу та розвитку підприємництва.
- 11.2. Механізми реалізації кредитної підтримки суб'єктів підприємництва.
- 11.3. Механізми реалізації грантової підтримки бізнесу.
- 11.4. Механізми реалізації підтримки інвесторів.
- 11.5. Механізми реалізації підтримки агровиробників.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Місцеві бюджети як основний фінансовий інструмент місцевого самоврядування.

Лекція № 12. Бюджетний процес на місцевому рівні.

Література: основна [18; 23; 25; 1; 37; 45; 47; 57; 58; 62], додаткова [24], інформаційні

ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

12.1. Прогнозування, планування та затвердження місцевих бюджетів.

12.2. Виконання місцевих бюджетів.

12.3. Аналіз та звітність про виконання місцевих бюджетів.

Лекція № 13. Доходи та видатки місцевих бюджетів.

Література: основна [21; 28; 35; 36], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

13.1. Структура доходів місцевих бюджетів

13.2. Структура видатків місцевих бюджетів.

Лекція № 14. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі.

Література: основна [11; 21; 24; 30; 41; 48; 65], додаткова [8; 22], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

14.1. Історія та практика підвищення ефективності бюджетних витрат у розвинених країнах світу.

14.2. Нормативне забезпечення ПЦМ.

14.3. Основні риси та елементи ПЦМ.

14.4. Визначення базових компонентів ПЦМ.

14.5. Бюджетна програма та показники її виконання.

Лекція № 15. Ефективність бюджетних програм на місцевому рівні.

Література: основна [11; 21; 24; 44; 56; 63; 64; 69], додаткова [9], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

15.1. Оцінка ефективності та моніторинг показників результативності бюджетних програм.

15.2. Методика здійснення порівняльного аналізу ефективності бюджетних програм на місцевому рівні.

Для *заочної форми навчання*, відповідно до навчального плану з дисципліни «Фінансово-економічні засади державного управління та місцевого самоврядування», виділено 12 годин і виносяться на установчі лекції такі змістовні модулі.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Управління економічними процесами на державному рівні та на рівні місцевого самоврядування.

Лекція № 1. Економічні засади державного управління та місцевого самоврядування (2 год).

Література: основна [6; 7; 36], додаткова [19; 23] інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

Вступ до дисципліни.

1.1. Особливості управління економікою держави на сучасному етапі її розвитку.

1.2. Ключові суб'єкти державного управління економікою.

1.3. Новітні економічні реформи та їх вплив на систему державного управління.

1.4. Особливості управління економікою територіальних громад на сучасному етапі.

1.5. Ключові суб'єкти та парадигма місцевого економічного розвитку.

1.6. Інструменти місцевого економічного розвитку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Управління фінансовими процесами на державному рівні

та на рівні місцевого самоврядування.

Лекція № 2. Публічні фінанси як основа фінансово-економічних відносин державного управління та місцевого самоврядування (2 год).

Література: основна [9; 12; 14; 27; 28; 29], додаткова [20; 13; 17], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

- 2.1. Публічні фінанси: історичні засади розвитку, сутність та функції.
- 2.2. Складові елементи сучасної системи публічних фінансів.
- 2.3. Нормативно-правова база управління публічними фінансами.
- 2.4. Сучасні інструменти та технології управління публічними фінансами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Бюджетна система як основа публічних фінансів.

Лекція № 3. Міжбюджетні відносини як втілення розподілу функцій держави між її рівнями (2 год).

Література: основна [14; 23; 8; 30], додаткова [3; 15], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

- 3.1. Концепція реформування міжбюджетних відносин в Україні.
- 3.2. Сутність та структура міжбюджетних відносин.
- 3.3. Міжбюджетні трансферти, їх класифікація та характеристика.
- 3.4. Горизонтальні міжбюджетні відносини на рівні територіальних громад.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Державний бюджет як основний фінансовий інструмент державного управління

Лекція № 4. Бюджетний процес в державному управлінні та його учасники (2 год).

Література: основна [5; 23; 26; 20], додаткова [21; 15], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

- 4.1. Бюджетне прогнозування та планування в державному управлінні.
- 4.2. Структура та склад Державного бюджету України.
- 4.3. Склад учасників бюджетного процесу на державному рівні.
- 4.4. Управління державним боргом України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Місцеві бюджети як основний фінансовий інструмент місцевого самоврядування.

Лекція № 5. Програмно-цільовий метод бюджетного планування (2 год).

Література: основна [11; 21; 24; 30; 41; 48; 65], додаткова [8; 22], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

- 5.1. Нормативне забезпечення ПЦМ.
- 5.2. Основні риси та елементи ПЦМ.
- 5.3. Визначення базових компонентів ПЦМ.
- 5.4. Бюджетна програма та показники її виконання.

Лекція № 6. Бюджетний процес на місцевому рівні (2 год).

Література: основна [18; 23; 25; 1; 37; 45; 47; 57; 58; 62], додаткова [24], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

6.1. Оцінка ефективності та моніторинг показників результативності бюджетних програм.

6.2. Методика здійснення порівняльного аналізу ефективності бюджетних програм на місцевому рівні.

3 РОЗПОДІЛ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ

Розподіл годин самостійної роботи здобувача освіти за видами навчальних робіт та формами здобуття освіти:

Вид самостійної роботи здобувача освіти	Форма здобуття освіти	
	денна	заочна
Опрацювання навчального матеріалу лекційних занять	15	45
Опрацювання навчального матеріалу практичних занять	14	
Підготовка до модульних контрольних робіт	10	10
Виконання індивідуальних поточних завдань	12	20
Виконання навчального завдання	10	10
Підготовка до складання екзамену	30	30
Всього	91	115

4 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ОПРАЦЮВАННІ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ при опрацюванні лекційних занять:

1. Опрацювання матеріалів лекцій зі змістових модулів.
2. Самостійне опрацювання окремих аспектів запропонованих тем, при самостійному вивченні яких необхідно користуватися основною та додатковою рекомендованою літературою;
3. Самостійне поглиблене ознайомлення із запропонованими нормативно правовими актами (див. рекомендовану літературу).

Підготовка до лекцій за умов посилання до понять або методик, які були опрацьовані під час вивчення навчальних дисциплін, на яких базується курс:

- ключові суб'єкти державного управління економікою
- міністерство економіки: його завдання, повноваження і функції
- новітні економічні реформи та їх вплив на систему державного управління
- особливості управління економікою територіальних громад на сучасному етапі
- ключові суб'єкти та парадигма місцевого економічного розвитку
- інструменти місцевого економічного розвитку
- публічні фінанси: історичні засади розвитку, сутність та функції
- публічні фінанси як соціально-економічна категорія
- складові елементи сучасної системи публічних фінансів
- система публічних фондів у фінансовій системі України
- генеза правового механізму управління публічними фінансами
- нормативна база в фінансовій діяльності державного управління: склад та характеристика
- нормативна база в економічній діяльності державного управління: склад та характеристика
- склад та структура нормативно-правових актів місцевого самоврядування в сфері фінансів
- склад та структура нормативно-правових актів місцевого самоврядування в сфері економіки

- повноваження органів місцевого самоврядування в сфері фінансів;
- повноваження органів місцевого самоврядування в сфері економіки;
- механізми запровадження громадського бюджету;
- впровадження гендерно-орієнтованого підходу;
- відкритість та прозорість публічних фінансів (мапування та візуалізація);
- місце та роль державного бюджету в фінансово-економічній діяльності держави;
- нормативне забезпечення функціонування державного бюджету;
- структура та склад державного бюджету України;
- управління державним боргом України;
- бюджетне прогнозування та планування в державному управлінні;
- виконання державного бюджету за доходами та видатками;
- звітність про виконання державного бюджету;
- склад учасників бюджетного процесу на державному рівні;
- міністерство фінансів: його завдання, повноваження і функції;
- мережа розпорядників бюджетних коштів в державному управлінні;
- нормативне забезпечення фінансового контролю в державному управлінні;
- суб'єкти державного фінансового контролю;
- рахункова палата як суб'єкт державного парламентського фінансового контролю;
- сутність та структура міжбюджетних відносин;
- концепція реформування міжбюджетних відносин в Україні;
- міжбюджетні трансферти, їх класифікація та характеристика;
- горизонтальні міжбюджетні відносини на рівні територіальних громад;
- нормативне забезпечення функціонування системи місцевих бюджетів;
- структура системи місцевих бюджетів України;
- складові місцевого бюджету;
- державна підтримка місцевих бюджетів;
- прогнозування, планування та затвердження місцевих бюджетів;
- виконання місцевих бюджетів;
- аналіз та звітність про виконання місцевих бюджетів;
- структура доходів місцевих бюджетів;
- структура видатків місцевих бюджетів;
- історія та практика підвищення ефективності бюджетних витрат у розвинених країнах світу;
- нормативне забезпечення ПЦМ;
- основні риси та елементи ПЦМ;
- визначення базових компонентів ПЦМ;
- бюджетна програма та показники її виконання;
- розробка, затвердження та виконання бюджетних програм;
- оцінка ефективності та моніторинг показників результативності бюджетних програм;
- методика здійснення порівняльного аналізу ефективності бюджетних програм.

5 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ОПРАЦЮВАННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ при підготовці до практичних занять:

1. Регулярне опрацювання тексту конспекту лекцій з навчальної дисципліни за кожним змістовим модулем.
2. Самостійне опрацювання окремих аспектів запропонованих тем, важливих для успішного виконання практичних занять, та при самостійному вивченні яких необхідно користуватися основною та додатковою рекомендованою літературою;

3. Самостійне поглиблене ознайомлення із запропонованими нормативно правовими актами (див. рекомендовану літературу).

Під час підготовки до практичних занять рекомендується особливо приділити увагу наступним питанням:

- ключові події еволюції Концепції сталого розвитку;
- взаємозв'язок економічного, екологічного та соціального векторів сталого розвитку;
- основні показники соціально-економічного розвитку та їх характеристика;
- цілі сталого розвитку України на період до 2030 року;
- аналіз існуючої законодавчої бази різних країн з питань управління публічними фінансами;
- світові тенденції розвитку публічних фінансів;
- проблеми самостійності місцевих бюджетів у світі;
- необхідність та наслідки запозичення елементів світового досвіду;
- система управління публічними фінансами в пострадянських державах (одна країна на вибір);
- система управління публічними фінансами в США;
- система управління публічними фінансами в країнах ЄС;
- система управління публічними фінансами в країнах Азійського простору;
- найважливіші зміни у бюджетному законодавстві;
- сучасні технології та інструменти здійснення моніторингу бюджетної політики;
- критерії залучення громадян до бюджетного процесу;
- інструменти прозорості бюджетного процесу та перспективи їх запровадження в Україні;
- проблемі питання порядку та умов надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам та шляхи їх вирішення;
- горизонтальне вирівнювання податкоспроможності територій: теорія та практика;
- міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами;
- показники результативності місцевих бюджетних програм;
- впровадження системи результативності бюджетних програм в практику бюджетного процесу;
- групування результативних показників за категоріями;
- специфіка формування показників якості в системі результативності бюджетних програм;
- оцінка ефективності та моніторинг показників результативності місцевих бюджетних програм;
- аналіз існуючої законодавчої бази з питань моніторингу та оцінки результативності бюджетних програм;
- проблеми діючого законодавства у частині моніторингу та оцінки бюджетних програм;
- необхідність та наслідки запровадження системи моніторингу та оцінки бюджетних програм;
- порівняльний аналіз результативності місцевих бюджетних програм;
- визначення показників стимуляторів та дестимуляторів;
- розрахунок середнього індексу виконання показників ефективності бюджетної програми;
- розрахунок середнього індексу виконання показників якості бюджетної програми.

6 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКОНАННІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Підготувати аналітичну довідку, в якій розглядаються актуальні питання у площині фінансово-економічних відносин державного управління та місцевого самоврядування з окресленням проблематики та наданням пропозицій щодо їх усунення.

Навчальне завдання виконується в межах годин, відведених для самостійної роботи здобувача, та передбачає опрацювання літератури за темою й підготовку аналітичної довідки, що має такий зміст і структуру:

1. Вступ: актуальність дослідження обраної теми, стан досліджуваності цієї проблематики.

2. Аналіз специфіки та сучасного стану розвитку явища, процесу, об'єкту, предмету дослідження: огляд нормативів, законодавства, інструктивного забезпечення, ролі у системі, притаманних характерних рис, кількісної динаміки розвитку, графічне зображення динаміки та тенденцій показників.

3. Проблема функціонування явища, процесу, об'єкту, предмету дослідження: прогалини у функціонуванні системи, позитивний та негативний вплив на систему в цілому, наслідки впливу для інших систем, причини зниження ефективності функціонування, підстави для реформування.

4. Шляхи вирішення проблематики функціонування явища, процесу, об'єкту, предмету дослідження. Обґрунтуйте Вашу позицію, посилаючись на аналіз чинної нормативно-правової бази, динаміку показників розвитку зазначеної сфери (процесу) тощо.

5. Висновки: сформулюйте Ваші пропозиції щодо розв'язання назрілих проблем, пов'язаних із функціонуванням явища, процесу, об'єкту, предмету дослідження.

7. Список використаної літератури та інформаційних джерел (Internet-сайти, статистичні довідники тощо).

Технічні вимоги до оформлення навчального завдання: текстовий редактор – MS Word 2003 і вище, шрифт основного тексту – Times New Roman, розмір шрифту (кегель) – 14, відстань між рядками – 1,5, поля: зверху – 2 см; знизу – 2 см; ліворуч – 2,5 см; праворуч – 1 см., нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці. Обсяг – не більше 7 ст. тексту комп'ютерного набору

УВАГА! Тематика виконання здобувачем вищої освіти навчального завдання визначається за номером у списку в журналі обліку відвідування:

1. Роль державного бюджету у фінансово-економічному розвитку країни.
2. Використання програмно-цільового методу в бюджетному процесі.
3. Відкритість та прозорість державних фінансів як фактор ефективного управління.
4. Гендерно-орієнтоване бюджетування: сучасний стан та перспективи.
5. Фінансова децентралізація та її вплив на розвиток місцевого самоврядування.
6. Роль громадського бюджету у фінансуванні місцевих ініціатив: український та міжнародний досвід.
7. Державні запозичення: переваги та ризики для економічної безпеки України.
8. Фінансова автономія територіальних громад: досягнення та проблеми реформи децентралізації.
9. Зелене фінансування та екологічні інвестиції у стратегії сталого розвитку.
10. Фінансування критичної інфраструктури в умовах воєнного стану: виклики та можливості.
11. Роль податку на доходи фізичних осіб у формуванні бюджету країни.
12. Фіскальна політика та її вплив на економічний розвиток держави.
13. Проблеми та перспективи податкової реформи в Україні.
14. Екологічне оподаткування як інструмент сталого розвитку.
15. Оптимізація місцевих податків і зборів у контексті фінансової автономії громад.
16. Міжбюджетні трансферти: механізми та ефективність їх розподілу.

17. Фінансове вирівнювання регіонів: проблеми та шляхи вирішення.
18. Світовий досвід управління місцевими бюджетами та можливості його адаптації в Україні.
19. Соціальні видатки бюджету: проблеми ефективності та оптимізації.
20. Інструменти бюджетного моніторингу та оцінки ефективності бюджетних програм.
21. Залучення міжнародних інвестицій у фінансову систему держави.
22. Механізми державного стимулювання інвестиційної діяльності в Україні.
23. Державні фінансові інструменти підтримки малого та середнього бізнесу.
24. Фінансові механізми подолання економічних криз: уроки для України.
25. Фінансова стійкість регіонів у контексті глобалізаційних викликів.
26. Використання цифрових технологій у сфері управління публічними фінансами.
27. Фіскальна політика в умовах євроінтеграції: виклики для України
28. Роль відкритих даних у забезпеченні прозорості публічних фінансів.
29. Роль міжнародних фінансових організацій у підтримці державного управління.
30. Цифровізація бюджетного процесу: переваги та загрози.

7 ФОРМИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль полягає у виконанні

1) 7-ми індивідуальних поточних завдань. Індивідуальні поточні завдання виконуються письмово і полягають в розв'язуванні проблемних питань відповідно до мети та завдань практичних занять. Бездоганне виконання кожного індивідуального поточного завдання оцінюється у 5 балів. Максимальний бал за бездоганне виконання індивідуальних поточних завдань становить 35 балів;

2) навчального завдання. Навчальне завдання полягає у підготовці аналітичної довідки, в якій розглядаються актуальні питання у площині фінансово-економічних відносин державного управління та місцевого самоврядування з окресленням проблематики та наданням пропозицій щодо їх усунення. Бездоганне виконання навчального завдання оцінюється у 15 балів.

3) 2-ох модульних контрольних робіт. Модульна контрольна робота складається з теоретичної і практичної частин та проводиться у формі комп'ютерного тестування. Бездоганне виконання кожної модульної контрольної роботи становить 25 балів. Максимальний бал за бездоганне виконання модульних контрольних робіт становить 50 балів.

Підсумковий контроль – екзамен. Екзамен усний (у випадку онлайн навчання – письмовий). Максимальна оцінка, яку може отримати студент – 100 балів.

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль полягає у виконанні

1) 4-ох індивідуальних поточних завдань. Індивідуальні поточні завдання виконуються письмово і полягають в розв'язуванні проблемних питань відповідно до мети та завдань практичних занять. Бездоганне виконання кожного індивідуального поточного завдання оцінюється у 5 балів. Максимальний бал за бездоганне виконання індивідуальних поточних завдань становить 20 балів;

2) навчального завдання. Навчальне завдання полягає у підготовці аналітичної довідки, в якій розглядаються актуальні питання у площині фінансово-економічних відносин державного управління та місцевого самоврядування з окресленням проблематики та наданням пропозицій щодо їх усунення. Бездоганне виконання навчального завдання оцінюється у 10 балів.

2) двох з курсів на інтерактивних платформах за вибором відповідно до тематики навчальної дисципліни з отриманням Сертифікатів, що оцінюються по 10 балів. Максимальний бал становить 20 балів:

– на платформі Prometheus «Як діяти далі: Громаді про сталий розвиток» за посиланням <https://vumonline.ua/course/how-to-proceed-sustainable-development-for-communities/>.

– на платформі ВУМ-online «Сталий розвиток: нова філософія мислення» за посиланням <https://vumonline.ua/course/sustainability-new-philosophy-of-thinking/>.

– на платформі Prometheus «Є-data: можливості та ефективний контроль за публічними фінансами» за посиланням https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+EDATA101+2021_T3/about.

– на платформі ВУМ-online «Як молодь має долучатися до відбудови: інструменти та практики» за посиланням <https://vumonline.ua/course/how-youth-should-be-involved-in-reconstruction-tools-and-practices/>;

– на платформі U-LEARN новий інтерактивний онлайн-курс «Розробка місцевих цільових програм» за посиланням <https://online.atangi.org/enrol/index.php?id=5277>.

3) 2-ох модульних контрольних робіт. Модульна контрольна робота складається з теоретичної і практичної частин та проводиться у формі комп'ютерного тестування. Бездоганне виконання кожної модульної контрольної роботи становить 25 балів. Максимальний бал за бездоганне виконання модульних контрольних робіт становить 50 балів.

Підсумковий контроль – екзамен. Екзамен усний (у випадку онлайн навчання – письмовий). Максимальна оцінка, яку може отримати студент – 100 балів.

8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

8.1 Основна література

8.1.1 Навчально-методична та наукова література

1. Бюджетний процес в органах місцевого самоврядування: навч. посібник.: Г.Маркович, К.Поздєєва, Л.Демиденко, Ю.Наконечна, Б.Островскі; за наук.ред. Г. Куспляк. Проект «Ефективне бюджетування та бюджетний процес в органах місцевого самоврядування», Дослідницьке підприємство «Центр інформаційних та аналітичних технологій» за підтримки Проекту USAID «ГОВЕРЛА». 2024. 364 с.
2. Бюджетні інструменти економічного відновлення та розвитку. Децентралізація. Проект USAID «ГОВЕРЛА». 2024. URL: <https://decentralization.ua/news/17371>.
3. Впровадження в Україні прозорого місцевого бюджету: досвід та виклики. Громадське партнерство «За прозорі місцеві бюджети!», Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», Фундація «Відкрите суспільство». Одеса, 2016. 198 с.
4. Гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі : практ. посіб. / Т. Іваніна, О. Кисельова, М. Колодій, О. Остапчук, О. Цюпа. Київ : Віваріо, 2020. 88 с.
5. Голинська О.В. Бюджетна політика держави: навчальний посібни. К.: Нора-Друк, 2016. 124 с.
6. Державне та регіональне управління: навч. посібник / О.Ю. Бобровська, Т.О. Савостенко, О.Ю. Матвєєва, В.К. Лебедєва. 2-ге вид., доповн. Дніпро, 2018. 160 с.
7. Державне та регіональне управління: підручник / Є.Г. Карташов, В.В. Євдокимов, І.О. Драган, О.І. Даций та ін. ; за заг.ред. Є.Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.
8. Децентралізація влади в Україні: гуманітарний та соціально-політичний аспекти: монографія / кол. авт.: Іжа М.М., Бакуменко В.Д., Попов С.А., Голинська О.В. та ін. за ред. Іжі М.М., Бакуменка В.Д., Попова С.А. - Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019 - 372 с.
9. Децентралізація управління публічними фінансами в Україні : монографія / за заг. ред. О. Ю. Амосова. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2018. 200 с.
10. Казначейська система: підручник / за заг. ред. А.І. Крисоватого, О.П. Кириленко, Т.Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
11. Куспляк Г. І. Комплексний механізм державного управління бюджетними програмами капітального будівництва в Україні : монографія. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. 264 с.
12. Куспляк Г.І., Куспляк І.С. Сталий розвиток: етапи становлення, сутність поняття, основні вектори та інтерфейси. Державне будівництво. 2020. Вип. 2/2020. URL: <http://db.journal.kharkiv.ua/index.php/db/issue/view/8>.
13. Лазарчук П., Дацишин М. Як територіальні громади можуть планувати свій сталий та інклюзивний економічний розвиток. Звіт розроблено в межах Програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (Програма USAID DOBRE). 78 с.
14. Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
15. Марущак В.П., Львова Є.О., Бачинська К. В., Марущак О. І. Правове регулювання фінансових відносин : навч. посіб. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 276 с.
16. Мельник Л. М., Дума В. Л. Формування бюджетного потенціалу місцевих фінансів : монографія. Київ : Кондор, 2019. 216 с.
17. Методологія оцінки прозорості місцевих бюджетів / за заг. ред. О.В. Голинської, А.О. Матвієнко. Громадське Партнерство «За прозорі місцеві бюджети!» в співпраці з Асоціацією міст України та науковцями НАДУ при Президентіві України. Київ, 2017. 74 с.
18. Овчаренко Т. Модель фінансового менеджменту в умовах переходу до середньострокового бюджетного планування у територіальній громаді: посібник / Т. Овчаренко,

Ю. Савельєва та ін. ЄС/ПРООН, 2020. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/702/Financial_Management_Model.pdf.

19. Огородова Т., Жаворонкова С. Впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетний процес органів місцевого самоврядування: посібник. К.: Проект ПРОМІС, 2021. 61 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/704/GOB-Manual_PLEDDG.pdf.

20. Планування соціально-економічного розвитку регіонів: сучасні засади та галузеві особливості: монографія // О. В. Голинська, А.И. Мусійовський, Г.О. Панченко, Н.В.Піроженко, Л.Л. Приходченко ; за заг.ред. Л.Л. Приходченко. Одеса: Бондаренко М.О., 2019. 464с.

21. Планування та виконання місцевих бюджетів на основі програмно-цільового методу: навчальний посібник / В. В. Зубенко, О.В. Голинська та ін.: за заг. ред. В.В. Зубенка. ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» [6-те видання, випр. та доп.]. К., 2017. 144 с.

22. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб./ Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук та ін. К., 2017. 107 с. URL: <http://surl.li/afsjq>.

23. Сидорович М. Муніципальні фінанси : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : НаУКМА, 2021. 68 с.

24. Станкус Т. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів. Х. : Фактор, 2017. 128 с.

25. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навчальний посібник / В.В. Зубенка, А.С. Крупник, Т.А. Шаповал, А.І. Корнієнко, О.В. Голинська ; за заг. ред. В.В. Зубенка ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження». К., 2017. 184 с.

26. Управління місцевими фінансами: навч. посіб. / А.Г. Ахламов, О.В. Голинська, І.В. Яцкевич; за заг. ред. А.Г. Ахламова. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2013. 332 с.

27. Фінанси : навч. посібник: експрес курс / Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін. ; за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.

28. Фінанси України : навч. посіб. / М. І. Карлін, О. А. Івашко, Н. В. Проць та ін. Київ : Кондор, 2018. 332 с.

29. Фінанси: навчальний посібник: експрес курс / І.С. Волохова, Н.А. Шикіна, О.Г. Волкова та ін.; за заг. ред. І.С. Волохової. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/Фінанси.pdf>.

8.1.2 Законодавчі акти та нормативно-правові документи

30. Бюджетний Кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

31. Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством «Українська фінансова житлова компанія» доступного іпотечного кредитування громадян України: постанова Кабінету Міністрів України від 02.08.2022 № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-%D0%BF#Text>.

32. Деякі питання надання грантів бізнесу: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>.

33. Деякі питання надання грантів для переробних підприємств: постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 № 739. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2022-%D0%BF>.

34. Європейська хартія місцевого самоврядування: Міжнародний документ від 15.10.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036.

35. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

36. Питання Міністерства економіки: постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#n10>.

37. Податковий Кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

38. Про бюджетну класифікацію: наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>.
39. Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 № 1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.
40. Про Державну фіскальну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-п>.
41. Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів: наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 № 836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14>.
42. Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі: наказ Міністерства фінансів України від 14.12.2001 № 574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0003-02>.
43. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі : наказ Міністерства фінансів України від 02.01.2019 № 1.
44. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення оцінки ефективності бюджетних програм: наказ Міністерства фінансів України від 17.05.2011 № 608. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0608201-11#Text>.
45. Про затвердження Інструкції щодо підготовки бюджетної пропозиції: наказ Міністерства фінансів України від 06.10.2023 № 534. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1842-23#Text>.
46. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо механізмів участі громадськості у бюджетному процесі на місцевому рівні: наказ Міністерства фінансів України від 03.03.2020 № 94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0094201-20#Text>.
47. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки та затвердження Бюджетного регламенту проходження бюджетного процесу на місцевому рівні : наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2019 № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0228201-19>.
48. Про затвердження Основних підходів до запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів: наказ Міністерства фінансів України від 02.08.2010 № 805. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/normatyvnopravova-baza-z-pytan-ptsm?category=bjudzhet&subcategory=local-budg>.
49. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України: постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>.
50. Про затвердження положень про територіальні органи Державної казначейської служби України: наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2011 № 1280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1236-11>.
51. Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету, передбачених для забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва: Постанова КМУ від 24.01.2020 № 29. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/29-2020-%D0%BF#Text>.
52. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва: постанова КМУ від 01.03.2017 № 130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/130-2017-%D0%BF#Text>.
53. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам та іншим виробникам сільськогосподарської продукції: постанова КМУ від 16.08.2022 № 918. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2022-%D0%BF#Text>.

54. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13#Text>.

55. Про затвердження Порядку та методології проведення оцінки інвестиційного проекту із значними інвестиціями: постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2024 № 312. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/312-2024-%D0%BF#Text>.

56. Про затвердження Примірною переліку результативних показників бюджетних програм для місцевих бюджетів за видатками, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів: наказ Міністерства фінансів України від 27.07.2011 № 945. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0945201-11#Text>.

57. Про затвердження типових форм бюджетних запитів для формування місцевих бюджетів: наказ Міністерства фінансів України від 17.07.2015 № 648. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0957-15>.

58. Про затвердження Типового положення про структурний підрозділ з питань фінансів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної у м. Києві та Севастополі державної адміністрації: постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348-2013-п>.

59. Про індустриальні парки: Закон України від 21.06.2012 № 5018-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>.

60. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

61. Про надання фінансової державної підтримки: постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/28-2020-%D0%BF#Text>.

62. Про особливості складання проєктів місцевих бюджетів на 2025 рік: лист Міністерства фінансів України від 30.08.2024 №25333. URL: https://rada.info/upload/users_files/04415867/66f92c90d80e3c5ee60cded907de468f.pdf.

63. Про оцінку ефективності бюджетних програм державного бюджету: наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2020 № 223. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0646-20#Text>.

64. Про результативні показники бюджетної програми: наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1353-10>.

65. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 № 538-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538-2002-р>.

66. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 308-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-р>.

67. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1805-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>.

68. Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2021 – 2024 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 № 1291. URL: <https://mof.gov.ua/uk/osnovna-informacija>.

69. Удосконалена Методика здійснення порівняльного аналізу ефективності бюджетних програм, які виконуються розпорядниками коштів місцевих бюджетів: лист Міністерства фінансів України від 19.09.2013 № 31-05110-14-5/27486. URL: https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/metodyka_zdiysnennya_porivnyalnogo_analizu.pdf.

70. Про схвалення Бюджетної декларації на 2025–2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 751. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_declaration_for_2025-2027-733.

8.2 Додаткова література

1. Голинська О.В. Відновлення економіки України та його публічно-управлінські механізми. Актуальні питання у сучасній науці. № 2(20). 2024. С 140-149. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-2\(20\)-140-149](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-2(20)-140-149).
2. Голинська О.В. Гендерно-орієнтоване бюджетування як критеріальна основа ефективності бюджетних програм. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». № 8(48), 1 т. 2018. С. 16-21.
3. Голинська О.В. Субсидіарна бюджетна послуга як публічно-управлінська категорія. Реформування публічного управління: теорія, практика, міжнародний досвід : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. за міжнар. участю . 26 жов. 2019 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. С. 23-25.
4. Державний фінансовий контроль : навч. посібник у схемах і таблицях / Л.В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 275 с.
5. Кашевський В. Підготовка проектів до державного фонду регіонального розвитку: посібник. Київ: Проект ПРОМІС, 2020. 42 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/709/Practychny-Posibnyk-DFRR.pdf>.
6. Ковалівська С.В., Барінова Д.С., Нестеренко В.В. Щодо зміцнення фінансової спроможності громад. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. К., 2020. 12 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-09/fin-spromozhnist-gromad-1.pdf>.
7. Колтик О., Мазярчук В., Слиш Н. Ефективність використання міжбюджетних трансфертів: основні порушення. U-LEAD with Europe. 2021. 22 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/727/U-LEAD_budget.pdf.
8. Куспляк Г. Запровадження програмно цільового методу в Україні. Актуальні проблеми державного управління. 2016. Вип. № 3(67). С. 73–83.
9. Куспляк Г. І. Багаторічне бюджетне планування, орієнтоване на отримання результативності за програмами капітального будівництва. Актуальні проблеми державного управління. 2017. Вип. № 2(52). С. 74–81.
10. Куспляк Г.І., Бабкевич Л.А. Гендерний підхід у бюджетному програмуванні. Сучасний менеджмент: моделі, стратегії, технології : матер. XXIII Всеукр. щоріч. студент. наук.-практ. конф. за міжнарод. участю. 28 квіт. 2022 р. Одеса : ННПСУ ДУ «Одеська політехніка», 2022. С.204-205. URL: <https://op.edu.ua/111-12656>.
11. Куспляк Г.І., Куспляк І.С. Індикатори досягнення цілей сталого розвитку України. Актуальні проблеми державного управління. 2021. Вип. 3(84). С.240-246. ISSN 1993-8330. DOI <https://doi.org/10.35432/1993-8330appa3842021>.
12. Куспляк Г.І., Куспляк І.С. Управлінські технології відкритості та прозорості публічних фінансів. Публічне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи : матеріали XIII Міжн. наук. Інт.-конф. за міжнар. участю для аспірантів та докторантів (Одеса, 27 трав. 2022 р.) / Навчально-науковий інститут публічної служби та управління, Національний університет «Одеська політехніка». – Одеса, 2022. – С.83-85. URL: <https://op.edu.ua/2-12682>.
13. Куценко Т.Ф. Публічні фінанси в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. Економіка та держава. № 6/2016. 2016. С.62-66.
14. Куценко Т.Ф. Форми залучення громадськості до бюджетного процесу на місцевому рівні в Україні: оглядовий аналіз / Т.Ф. Куценко // Економіка та держава. № 7/2020. 2020. С.66-72.
15. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навч. посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
16. Місцевий розвиток : кращі практики та інструменти розумного зростання : колективна монографія / за заг. ред. проф. В.Б. Родченка. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2017. 212 с.

17. Опарін В. М., Федосов В. М., Юхименко П. І. Публічні фінанси: генеза, теоретичні колізії та практична концептуалізація. *Фінанси України*, 2017. № 2. С. 110-128.
18. Хрустовський С., Кусп'як Г., Кусп'як І. Фінансова спроможність Авангардівської селищної територіальної громади здійснювати визначені законом повноваження на відповідній території. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2024. Вип. 31. С.132-145. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb312024307382>.
19. Holynska, O., Bieloshapka, T., Kuspliak, H., Kholod, M. Genesis of public administration of sustainable development in the field of environmental security // *Cuestiones Políticas*. Maracaibo, Estado Zulia, Venezuela: Instituto de Estudios Políticos y Derecho Público "Dr. Humberto J. La Roche" de la Facultad de Ciencias Jurídicas y Políticas de la Universidad del Zulia. 2023. Vol. 41. № 76. P. 592-610. ISSN / eISSN: 0798-1406 / 2542-3185. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.35>.
20. Impact of Municipal Financial Resilience on Sustainable Economic Development: Case of Ukraine Vysochyna, A., Molotok, I., Babenko, V., Holynska, O., Rud, I. *Review of Economics and Finance*, 2022, 20, pp. 662–668. URL: <https://refpress.org/ref-vol20-a77/>
21. Improving the internal financial control of expenditures of the budgetary institutions under the influence of the crisis caused by covid-19. Ivanchenkova, L., Tkachuk, H., Skliar, L., Stasiukova, K., Tomchuk, Y. *Universal Journal of Accounting and Finance*, 2021, 9(5), pp. 1067–1084. URL: https://www.hrpub.org/journals/article_info.php?aid=11358.
22. Kusplyak G., Kusplyak I. Program, target, methods - the main components of the pcm under the conditions of budget policy reform // *Teoria și practica administrării publice : materiale ale Conferinței științifico-practice internaționale (Moldova, 21 mai 2021) / Acad. de Administrare Publică*. P.327-330. <http://aap.gov.md/files/conferinte/21.5.21/21.5.21.pdf>.
23. Maghlaperidze E., Kharadze N., Kuspliak H. Development of remote jobs as a factor to increase labor efficiency // *Journal of Eastern European and Central Asian Research*. Minneapolis, Minnesota, USA: Institute of Eastern Europe and Central Asia. Vol.8 No.3 (2021). P. 337-348. ISSN(p) 2328-8272. ISSN(e) 2328-8280. DOI: <https://doi.org/10.15549/jeecar.v8i3.669>.
24. Mykolaichuk M., Kuspliak H., Kuspliak I. Sustainable development and tools for stimulating the achievement of its goals at the local level // *Theoretical and applied issues of state-building*. Odesa. Issue 27 (2022). P. 116-127. ISSN: 2663-7944. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb272022276521>.

8.3 Інформаційні ресурси

1. Державна Казначейська служба України. URL: www.treasury.gov.ua.
2. Державний веб-портал бюджету для громадян Open Budget. URL: <https://openbudget.gov.ua>.
3. Електронна бібліотека Державного університету «Одеська політехніка». URL: <http://opu.ua/education/e-library>.
4. Інформація про бюджет у формі відкритих даних. «Е-дата». URL: www.e-data.gov.ua.
5. Інформація про закупівлю товарів та послуг за публічні фінанси «Prozorro». URL: www.prozorro.gov.ua.
6. Міністерство фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <http://nplu.org>.
9. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://www.odnb.odessa.ua>.
10. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
11. Офіційний веб-портал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua>.
12. Рахункова палата. URL: <https://rp.gov.ua/home>.

